

Till läsaren

Under senare delen av 1930-talet var en grupp folklivsforskare från Nordiska Museet verksamma på Sollerön. De arbetade med en beskrivning av socknen och de förhållanden som då rådde. Arbetet resulterade i praktverket "Gruddbo på Sollerön, en byundersökning". Gruddboboken var tillägnad professor Sigurd Erixon, en av landets främsta auktoriteter inom etnologin. Gruddbo beskrivs som "en by mitt i hjärtat av Dalarna, det landskap som för den etnologiska forskningen vid Nordiska Museet alltifrån början varit den mest anlitade kunnaskällan". Boken rönt stor och berättigad uppmärksamhet i vida kretsar. Även bland solleröfolk har Gruddboboken blivit en ovärderlig källa till kunskap om vår bygdekultur och dess betydelse för vår s.k. identitet. Att ha en fast identitet är ett förträffligt stöd i många avseende i vår tillvaro.

Utan att göra några jämförelser eller ställa några anspråk på någon akademisk tyngd av betydelse, är SOOL-ÖEN ett komplement till bygdeforskningen genom att dokumentera ett brett spektrum av företeelser, särdrag och personligheter i bygden från förr och fram till nutid. Presentation av detta material sker företrädesvis av lokala skribenter men även gästförfattare har tillfört skriften värdefulla uppsatser.

Glädjande nog har Nordiska Museet i sin fortsatta verksamhet för avsikt att göra en uppföljning av Gruddboboken och påvisa den utveckling och strukturförändring som skett på Sollerön under de sextio år som förflutit sedan Mats Rehnberg m.fl. forskade i öns folkliv. Redan har flera grupper av museets personal gästade Sollerön för att inleda arbetet. De har mötts av positiva reaktioner från öns befolkning, och med stor förväntan och spänning emotses resultatet i sinom tid.

SOOL-ÖENs redaktion fortsätter sin strävan att årligen presentera material från bygden till en läsekrets som visat sig vara trogen genom åren. Årets utgåva är den tjugosjunde sedan starten, och redaktionen vill gärna rikta ett tack till alla bidragsgivare - gamla som unga, nya som erfarna. Redaktionens förhoppning är den att varje utgåva i någon form kan berika läsarna med information om Sollerön, vår vackra bygd i hjärtat av Dalarna.

Redaktionen

Foto: Bond Johan Andersson omkring år 1920.

Stämningbild i fåbodmiljö med två okända hornbläsande vallkullor som kallar på korna från sin betesgång i skogen. Kullan som blåser i kohornet kan möjligen vara Sturull Kisti från Bengtsarvet. Den sittande kullen håller i ett bockhorn och lyssnar efter "svar" från korna. Dessa kände igen vallkullornas signaler och svarade med råmanden. Bockhornet har en annorlunda och hårdare klang än kohornet.

Vid den senaste jubileumsspelmansstämman på Måstäpp i Gesunda 1996 nämnde dr Märta Ramsten i sitt högtidstal, att sollerökullorna gärna blåste i "althorn" som är något större och har ett lägre tonomfång. Vid denna spelmansstämma demonstrerades Ryss Anna Olssons althorn av Erik Danielsson. Förr kunde man på tonen urskilja sollerökullorna när de blåste horn i fåbodarna.